

Nr 283.

Av herr **Ljung m. fl.**, angående *provisorisk avlösningsförbättring till föreståndare och lärare vid lantmannaskolor.*

Såsom av uppgifterna under punkt 19 i nionde huvudtiteln av årets statsverksproposition framgår fastställdes år 1919 avlösningsförmåner (minimilöner) för föreståndare och lärare vid statsunderstödda folkhög- och lantmannaskolor. Enligt bestämmelserna härom, som voro lika för de båda skolformerna, skulle den kontanta grundlönen utgå med 4,000 kronor för föreståndare vid skola med blott huvudkurs samt 5,400 för föreståndare vid skola med flera kurser. För ordinarie lärare skulle grundlönen utgöra 3,000, resp. 3,700 kronor.

Dessa bestämmelser angående minimilöner hava varit gällande för båda skolorna t. o. m. budgetåret 1928/1929. Från och med ingången av innevarande budgetår (för skolorna läsåret 1929—1930) har emellertid denna likställighet upphört, i det att 1929 års riksdag på grund av motion i ärendet (II:122) beslöt, att för sistnämnda budgetår skulle utgå provisorisk löneförbättring till föreståndare och lärare vid folkhögskolorna.

På grund av nämnda förhållanden har, såsom också framgår av uppgifterna under ovan angivna punkt i nionde huvudtiteln, kungl. lantbruksstyrelsen i skrivelse till Kungl. Maj:t av den 27 augusti 1929 hemställt om vidtagande av åtgärder för beredande åt föreståndare och lärare i lantmannaskolor av enahanda rätt till provisorisk löneförbättring, som genom 1929 års riksdags förut omförmälda beslut tillerkänts motsvarande befattningshavare vid folkhögskolorna.

Enligt lantbruksstyrelsens förslag skulle den provisoriska avlösningsförbättringen utgå med samma belopp, som av 1929 års riksdag beviljats för folkhögskolornas föreståndare och lärare, nämligen för:

föreståndare

a) med tjänstgöring enbart vid huvudkurs	kronor 420:—
b) med tjänstgöring vid dylik kurs jämte längre kurs,
fortsättningskurs eller andra årskurs	» 600:—

fast anställd lärare

a) med tjänstgöring enbart vid huvudkurs	» 385:—
b) med tjänstgöring vid dylik kurs jämte längre kurs,
fortsättningskurs eller andra årskurs	» 500:—
<i>vikarierande lärare</i> med full tjänstgöring	» 285:—

Den årliga utgiften för ifrågavarande provisoriska löneförbättring skulle enligt lantbruksstyrelsens beräkning uppgå till cirka 40,000 kronor, och hemställde lantbruksstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att för budgetåret 1930/1931 för ändamålet anvisa ett extra förslagsanslag av 40,000 kronor.

Det av lantbruksstyrelsen sålunda framställda förslaget har tillstyrkts av såväl lägre lantbruksundervisningssakkunniga som kungl. statskontoret. Två ledamöter av nämnda sakkunniga hava dock ansett sig icke kunna biträda förslaget.

Vederbörande departementschef har icke ansett sig kunna tillstyrka, att för närvarande ändring vidtages i nämnda personals avlöningsförhållanden. Några medel för genomförande av lantbruksstyrelsens förslag hava sålunda icke heller beräknats i statsverkspropositionen.

I likhet med lantbruksstyrelsen hålla vi före, att rimlighet och rättvisa kräva, att jämväl lantmannaskolornas föreståndare och lärare komma i åtnjutande av samma provisoriska löneförbättring, som kommit de ofta med lantmannaskolorna förenade folkhögskolornas lärarekår till del. Den likställighet mellan dessa båda lärargrupper, som 1919 med hänsyn till föreliggande omständigheter befanns välgrundad, synes nämligen fortfarande väl motiverad. Därest lantmannaskolornas lärarekår av riksdagen i löneavseende sättes i en sämre ställning än folkhögskolornas, måste detta uppfattas som ett underkännande av lantbruksundervisningens betydelse. Ett sådant förhållande kan icke gärna undgå att utöva ett menligt inflytande på ifrågavarande för vårt jordbruk och vårt land synnerligen betydelsefulla verksamhet.

De skäl, som anförts mot den av lantbruksstyrelsen föreslagna löneförbättringen, synas oss icke heller vara tillräckligt vägande för att utgöra hinder för densamma. Den för folkhögskolornas lärarekår beviljade löneförbättringen är bestämd med hänsyn till nuvarande tjänstgöring, vilken ifråga om tiden motsvarar den vid lantmannaskolorna. Under sådana förhållanden synes det orimligt, att eventuellt ändrade tjänstgöringsförhållanden för sistnämnda skolors lärare skulle få utgöra hinder för beviljandet av en ur andra synpunkter rättvis och skälig löneförbättring. Då denna, såsom också statskontoret framhållit, endast skulle vara av provisorisk karaktär, torde den icke behöva utgöra hinder för en med hänsyn till eventuellt ändrade tjänstgöringsförhållanden framdeles möjligen behövligen reglering av löneförmånerna.

Ifråga om de befarade konsekvenserna med hänsyn till andra närstående grupper av befattningshavare må erinras, att skillnaden mellan å ena sidan lantmannaskollärarnas och å den andra konsulenternas samt föreståndarnas och lärarnas vid lantbruksskolorna ställning, tjänstgöring och löneförmåner är betydligt större än mellan lantmannaskolornas och folkhögskolornas lärarekårer i nämnda avseenden. Dessa eventuella konsekvenser böra därför icke rimligen få utgöra skäl för att uppehålla en skillnad i löneavseende mellan två med hänsyn till verksamhet och tjänstgöring likställda grupper.

Vad slutligen angår det mot beviljande nu av den föreslagna löneförbättringen anförda skälet, att ett uppskov med prövningen av förslaget ej behöver bliva långvarigt, enär utredningen angående den lägre lantbruksundervisningen väntas bliva slutförd under våren 1930, må erinras, att ett sådant uppskov dock måste medföra, att lantmannaskolornas lärarekår under minst två år kommer i en sämre ställning än folkhögskolornas. Det synes också kunna befaras, att dröjsmålet, därest intet nu göres åt saken, kan bli ännu längre.

På grund av det ovan anförda få vi hemställa,

att riksdagen måtte

dels medgiva, att provisorisk avlösningsförbättring må för tiden 1 juli 1930—30 juni 1931 utgå till föreståndare och lärare vid lantmannaskolor med ovan angivna belopp,

dels ock för ändamålet anvisa för budgetåret 1930/1931 ett extra förslagsanslag av 40,000 kronor.

Stockholm i januari 1930.

Anders Norsell.

Sig. A. Carlsson.

Erik W. Ljung.

Sv. Bengtsson
i Norup.

